

Chefsjustitieombudsmannen
Mats Melin**Kritik mot Polismyndigheten i Västra Götaland för långsam
handläggning av en förundersökning om olaga hot m.m.**

Beslutet i korthet: I en polisledd förundersökning om olaga hot m.m. vidtogs inte några utredningsåtgärder alls innan förundersökningen, efter nästan två år, lades ned med motiveringen att utredning inte skulle kunna ske innan preskription inträtt. Polismyndigheten förtjänar allvarlig kritik.

Anmälan

AA framförde i en anmälan klagomål mot Polismyndigheten i Västra Götaland för handläggningen av en förundersökning om olaga hot m.m. Han anförde bl.a. att de anmälda brotten inte hade utretts alls innan förundersökningen lades ned med motiveringen att utredning inte skulle kunna ske innan preskription inträtt.

Utredning

Handlingar i polismyndighetens ärende K15702-08 begärdes in och granskades. Av handlingarna framkom bl.a. följande. Den 29 januari 2008 gjorde AA en polisanmälan om olaga hot, ofredande och brott mot lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning. Förundersökning inleddes samma dag. Brotten hade begåtts dagen innan anmälan gjordes. I oktober 2008 beslutade polismyndigheten att ärendet skulle läggas i balans och den 12 januari 2010 lades förundersökningen ned med motiveringen att brottet inte skulle kunna utredas innan preskription inträtt. Några utredningsåtgärder vidtogs aldrig.

Ärendet remitterades till polismyndigheten för upplysningar och yttrande om handläggningen av ärendet.

Polismyndigheten (biträdande länspolismästaren BB) kom in med ett remissvar av vilket framgick bl.a. följande.

Utredningen

Av utredningen i ärendet framgår att AA vid ett besök på polisstationen i Mölndal den 29 januari 2008 gjorde polisanmälan om olaga hot, ofredande och brott mot lagen (1998:150) om allmän kameraövervakning. Enligt polisanmälan hade brotten begåtts den 28 januari 2008 av en granne till AA. Polisanmälan upprättades av polisinspektören CC, som vid det aktuella tillfället tjänstgjorde som tillförordnat inre

befäl. Samma dag beslutade det inre befälet vid polisenheten, inspektören DD, att inleda förundersökning.

Av utredningen i ärendet framgår vidare att utredningsbefälet vid polisenheten, kriminalinspektören EE, den 23 oktober 2008 registrerades som ny förundersökningsledare och samma dag beslutade att ärendet skulle läggas i balans. Den 12 januari 2010 beslutade dåvarande kriminalinspektören FF (numera pensionerad) att lägga ned förundersökningen med motiveringen ”brottet kommer ej att kunna utredas innan preskription inträtt”.

Chefen för polisområde Storgöteborg har uppgett att det av polisanmälningar som har gjorts sedan år 2007 kan utläsas att det förekommer stridigheter mellan två grannpar, å ena sidan AA och hans hustru och å andra sidan den utpekade gärningsmannen och dennes hustru. Vid ett flertal tillfällen har någon i det ena grannparet polisanmält någon i det andra grannparet. Anmälningarna har rört händelser som rubricerats som olaga hot eller ofredande.

CC har uppgett att han inte kommer ihåg så mycket av det aktuella ärendet. Han gick bredvid det inre befälet vid det aktuella tillfället som tillförordnat inre befäl och skrev anmälan och en promemoria i ärendet. Han lämnade ärendet vidare samma dag som anmälan skrevs och har sedan dess inte arbetat med det. Vid den aktuella tidpunkten var det hög arbetsbelastning, vilket var ett skäl till att det inte skrevs förhör med målsägandena. Han prioriterade att målsägandena skulle få hjälp så fort som möjligt och att de i stället skulle kunna kallas senare av utrednings-avdelningen till kompletterande förhör.

DD har uppgett att det var han som inledde förundersökning. En promemoria om själva anmälningsupptagandet och händelsen skrevs av CC. Därefter lades anmälan över till kriminalavdelningen på polisenhet Mölndal för handläggning. Detta skedde genom att ett arkivexemplar och pm togs ut och fysiskt lades i en särskild låda till kriminalavdelningen. Han har därefter inte haft någon befattning med ärendet. Detta är normal procedur. Meningen är att den som tar över ärendet ska skriva in sig som förundersökningsledare, hålla i ärendet samt skriva in handläggare m.m. Detta sker tyvärr dock inte alltid.

EE har uppgett att arbetsbelastningen vid utredningsenheten på polisenheten var hög vid den aktuella tidpunkten. Mot bakgrund av detta och att hotet i det aktuella ärendet inte bedömdes som akut och några omedelbara åtgärder inte behövde göras, fick ärendet en låg prioritet.

Chefen för polisområde Storgöteborg har vidare framfört i huvudsak följande synpunkter. Polisområdet genomgår f.n. en omfattande omorganisation, som bl.a. innebär en centralisering av utredningsverksamheten i de ärenden som har särskilda prioriteringskrav, d.v.s. förundersökningar med frihetsberövade, ärenden där målsäganden är under 18 år samt relationsbrott. Härigenom har man frigjort personal på polisenheterna i området och den utredande personalen i exempelvis polisenhet Syd har på så sätt fått bättre möjlighet att kunna slutföra förundersökningar i andra ärenden. Ett syfte med omorganisationen är att personalen inte ska tvingas till en prioritering som innebär att en förundersökning inte kan slutföras i tid.

Polismyndighetens bedömning

De brott som ska ha ägt rum enligt anmälan i det aktuella ärendet preskriberades i januari 2010. I ärendet har bl.a. framkommit att arbetsbelastningen vid polisenhetens utredningsenhet var hög under den aktuella tidsperioden och att det, i den prioritering som därför gjordes, bedömdes att några omedelbara åtgärder inte ansågs nödvändiga i ärendet.

Dessa upplysningar innebär dock inte på något vis att ärendet har handlagts på ett sätt som kan accepteras. Polismyndigheten kan konstatera att det efter polisanmälan och beslutet att inleda förundersökning inte vidtogs några åtgärder i ärendet över huvud taget för att driva utredningen framåt. I stället lades förundersökningen fr.o.m. hösten 2008 i balans. Mot bakgrund av sådana förhållanden kan det givetvis aldrig vara acceptabelt att behöva konstatera att brottet inte kommer att kunna utredas innan preskription inträtt. Det är uppenbart att skyndsamhetskravet i 23 kap.

4 § andra stycket rättegångsbalken har åsidosatts och polismyndigheten ser mycket allvarligt på det sätt på vilket detta har skett.

Som framgår av polisområdeschefens synpunkter ovan har det berörda polisområdet det senaste året genomgått stora förändringar i utredningsverksamheten, i syfte att bl.a. åstadkomma kortare handläggningstider. Genom centralisering av utredningen i vissa ärendetyper har det bl.a. på den berörda polisenheten frigjorts resurser för hanteringen av sådana ärendekategorier som det nu aktuella ärendet tillhör. I detta sammanhang är det naturligtvis också viktigt att det finns fungerande rutiner för bevakning av pågående ärenden vid polisenheten. Polismyndigheten fortsätter nu sitt arbete för att följa upp de effekter som polisområdets förändringsarbete har på handläggningstiderna. Polismyndigheten kommer också särskilt att bevaka vilka åtgärder som polisområdet vidtar för att förhindra att det nu inträffade inte ska upprepas.

AA kommenterade remissvaren.

Bedömning

En förundersökning ska enligt 23 kap. 4 § andra stycket rättegångsbalken bedrivas så skyndsamt som omständigheterna medger. Finns inte längre skäl att fullfölja förundersökningen ska den läggas ned.

Av utredningen framgår att AA i slutet av januari 2008 gjorde en polisanmälan om bl.a. olaga hot och ofredande. Därefter vidtogs inga utredningsåtgärder innan polismyndigheten i januari 2010 beslutade att lägga ned förundersökningen eftersom ärendet inte skulle hinna utredas innan preskription inträtt.

Det aktuella ärendet kom alltså att ligga helt obearbetat under ett par års tid. Som förklaring till detta har i huvudsak hänvisats till hög arbetsbelastning och till att andra ärenden har prioriterats. Dessa förklaringar är inte godtagbara. Enligt min mening är det helt oacceptabelt att ett ärende ligger obearbetat under två års tid och sedan läggs ned på grund av preskription.

Polismyndigheten förtjänar därför allvarlig kritik för sin handläggning av ärendet.

Jag noterar att polisområde Storgöteborg det senaste året har genomfört förändringar i utredningsverksamheten som förhoppningsvis ska medföra att det frigörs resurser för hanteringen av de ärenden för vilka särskilda krav på prioritering inte gäller.

Vad som i övrigt kommit fram föranleder inte någon åtgärd eller något annat uttalande från min sida.

Ärendet avslutas.